

RAPPORT Nr. 96

IAO – Rapport over het tijdvak 1 juni 2013 - 31 mei 2016, uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976

4 mei 2016

2.822-1

RAPPORT

over het tijdvak 1 juni 2013 - 31 mei 2016, uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan het

VERDRAG OVER DE TRIPARTIETE RAADPLEGINGEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ARBEIDSNORMEN, 1976

waarvan de formele ratificatie op 30 september 1982 werd geregistreerd.

x x x

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

A. INLEIDING

Op 22 december 2015 heeft de heer P.-P. Maeter, voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Nationale Arbeidsraad verzocht om overeenkomstig het IAO-verdrag nr. 144 een vereenvoudigd rapport op te stellen voor de periode van 1 juni 2013 tot 31 mei 2016.

Dat rapport moet uiterlijk 31 mei 2016 klaar zijn.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad zijn goedkeuring gehecht aan het volgende rapport, dat werd opgesteld in antwoord op het bovengenoemde verzoek.

B. DRAAGWIJDTE VAN HET VERZOEK

In de brief waarin het rapport wordt gevraagd, wordt erop gewezen dat overeenkomstig de beslissing van de raad van bestuur van het Internationaal Arbeidsbureau de regeling voor het indienen van de rapporten werd aangepast.

De Raad wordt dan ook verzocht dit jaar een vereenvoudigd rapport op te stellen over het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976. Het rapport moet alleen betrekking hebben op:

- de eventuele wijzigingen in de wetgeving en het gebruik, die de toepassing van het verdrag beïnvloeden en de aard en de gevolgen ervan;
- de statistieken of andere gegevens en mededelingen waarin het verdrag voorziet. Het rapport geldt voor de periode van 1 juni 2013 tot 31 mei 2016.

C. RAPPORT

1. Eventuele wijzigingen in de wetgeving en het gebruik, die de toepassing van het verdrag beïnvloeden

De representatieve organisaties voor de toepassing van het verdrag nr. 144 zijn dezelfde gebleven, hoewel een aantal benamingen werden aangepast. Ze groeperen de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde organisaties:

- Interprofessionele werkgeversorganisaties:
 - o het Verbond van Belgische Ondernemingen;
 - o de Union des Classes Moyennes en de Unie van Zelfstandige Ondernemers voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO;
 - o de professionele landbouworganisaties;
 - o de Unie van socialprofitondernemingen.

- Interprofessionele werknemersorganisaties:
 - o Algemeen Christelijk Vakverbond van België;
 - o Algemeen Belgisch Vakverbond;
 - o Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

Het proces inzake de toepassing van het verdrag nr. 144 in België verloopt de afgelopen jaren op een enigszins andere manier.

De Raad en de diensten van het bestuur zijn immers samen uitgegaan van de overtuiging dat het vroegtijdig betrekken van de sociale partners bij de raadplegingsprocedure het voordeel zou hebben dat de nationale raadplegingen in ruime zin niet worden verzwaaard en dat aan de regering een ondersteuning wordt geboden wat de inhoud van de antwoorden betreft, om idealiter, wanneer dat mogelijk is, te komen tot een synergie van de standpunten.

Daarom heeft de Raad, in nauwe samenwerking met het bestuur dat bevoegd is voor werkgelegenheid, getracht om de raadplegingsprocessen die krachtens dat verdrag plaatsvinden, te stimuleren door een werkkader te schetsen dat rekening houdt met de eigen dynamiek van de betrokken actoren en de vereisten van de raadplegingsprocedures.

Het streefdoel was om in de mate van het mogelijke tot een vroegtijdige, efficiëntere en transparantere procedure voor tripartiete raadpleging te komen, waardoor de sociale partners actiever betrokken zouden kunnen worden bij de raadplegingsprocessen in ruime zin.

Zo heeft de Raad, in samenwerking met de diensten van het bestuur, sleutelmomenten vastgesteld voor elke terugkerende procedure waarvoor de sociale partners moeten worden geraadpleegd.

Voor de rapporteringsprocedure krachtens artikel 22 van het IAO-statuut¹ werd bijvoorbeeld overeengekomen om in januari al de politieke en technische kernpunten die de sociale partners aanbelangen, te bepalen. Nadat elke organisatie de eventuele opmerkingen over de in de eerste fase vastgestelde thema's heeft voorbereid, vindt rond einde mei een tweede ontmoeting plaats met het bestuur. Tijdens die ontmoeting stellen de diensten van het bestuur het ontwerp van Belgisch rapport voor in het licht van de eerder vastgestelde kernpunten. Daarbij kunnen de eerste gemeenschappelijke beschouwingen van de sociale partners worden voorgelegd aan het bestuur om eventueel het rapport van de regering aan te vullen. In de loop van september kan er voor het IAB een afzonderlijk rapport worden opgesteld over de eventuele beschouwingen van de sociale partners.

Maar zowel de Raad als de diensten van het bestuur krijgen ook nu nog te maken met allerlei struikelblokken die het goede verloop van de raadplegingsoefening afremmen.

Dat gaat in het bijzonder op voor de rapporteringsprocedures, waarbij tal van medewerkers uit verschillende departementen of verschillende bestuursniveaus betrokken moeten worden gezien de complexiteit van de gestelde vragen.

De Raad onderschrijft de moeilijkheden van de diensten van het bestuur, en bijgevolg ook van de sociale partners, die in laatste instantie worden geraadpleegd. Voor die laatsten valt de korte tijdspanne waarin de antwoorden moeten worden verstuurd, moeilijk te rijmen met de essentie zelf van het sociaal overleg, waarvoor de nodige tijd uitgetrokken moet worden om in de mate van het mogelijke gemeenschappelijke standpunten te bepalen.

De Raad is er dan ook voorstander van dat de oefeningen die aan de basis van de raadpleging liggen, nieuw leven wordt ingeblazen en dat ze worden gerationaliseerd. Hij drukt bovendien de wens uit dat er in het IAB ten aanzien van de raadplegingsprocedures grondig over wordt nagedacht of de aan de lidstaten opgelegde raadplegingstermijnen wel haalbaar zijn.

¹ Er werd eveneens een soortgelijke kalender opgesteld voor de globale onderzoeken.

2. Statistieken of andere gegevens en mededelingen waarin het verdrag voorziet

In de periode van 1 juni 2013 tot 31 mei 2016 werd de Raad geraadpleegd over de volgende vraagstukken en heeft hij er adviezen en rapporten over uitgebracht:

- a. Ter voorbereiding van de 103e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2014):
 - De strijd tegen gedwongen arbeid versterken – Rapport IV (1) (advies nr. 1.879 van 17 december 2013);
 - De overgang van de informele economie naar de formele economie vergemakkelijken – Rapport V (1) (advies nr. 1.880 van 17 december 2013).
- b. Ter voorbereiding van de 104e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2015):
 - Overgang van de informele economie naar de formele economie - Rapport V (2) (advies nr. 1.914 van 5 november 2014).
- c. De Raad heeft zich ook uitgesproken over de volgende vraagstukken:
 - IAO – Voorlegging aan het parlement van de aanbeveling nr. 202 betreffende de socialebeschermingssokkels, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 101e zitting (Genève, juni 2012);
 - IAO – Voorlegging aan het parlement van het protocol betreffende het IAO-verdrag nr. 29 over gedwongen arbeid, 1930 en de aanbeveling nr. 203 inzake bijkomende maatregelen met het oog op de daadwerkelijke afschaffing van gedwongen arbeid, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 103e zitting (Genève, juni 2014);
 - IAO – Voorlegging aan het parlement van de aanbeveling nr. 204 betreffende de transitie van een informele naar een formele economie, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 104e zitting (Genève, juni 2015);

- IAO – Proces post-2015 waarover een gemeenschappelijk advies werd uitgebracht na de uitzonderlijke hoorzitting van Guy Ryder, directeur-generaal van het IAB;
 - Vragenlijst voor een evaluatie van de Verklaring van de IAO betreffende de sociale rechtvaardigheid voor een billijke mondialisering.
- d. Tot slot heeft de Raad tijdens de beschouwde periode de volgende rapporten uitgebracht:
- Rapport over de toepassing van het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen (rapport nr. 84 van 28 mei 2013);
 - Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 22 en 23 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2013 (rapport nr. 85 van 24 september 2013);
 - Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 22 en 23 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2014 (rapport nr. 89 van 30 september 2014);
 - Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2015 (rapport nr. 93 van 5 oktober 2015);
 - Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 19 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de niet geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2016 (rapport nr. 95 van 13 april 2016).

- e. De Raad is verder nauw betrokken bij de activiteiten in verband met de honderdste verjaardag van de IAO. Zo hebben de sociale partners in een eerste fase actief meegewerkt aan het begeleidingscomité dat is opgericht om het door de FOD Werkgelegenheid georganiseerde seminar over de toekomst van de IAO voor te bereiden. De werknemers- en werkgeversorganisaties hebben ook ten volle bijgedragen aan de inhoud van dat seminar via een constructieve en aanvullende reflectie waarmee stof kan worden geleverd voor de werkzaamheden aansluitend op dat evenement.

BIJLAGEN

Adviezen en rapporten van de Nationale Arbeidsraad in de periode van 1 juni 2013 tot 31 mei 2016

1. Advies nr. 1.879 van 17 december 2013.
2. Advies nr. 1.880 van 17 december 2013.
3. Advies nr. 1.881 van 17 december 2013.
4. Advies nr. 1.914 van 5 november 2014.
5. Advies nr. 1.930 van 24 maart 2015.
6. Advies nr. 1.941 van 26 mei 2015.
7. Advies nr. 1.959 van 5 oktober 2015.
8. Advies nr. 1.960 van 5 oktober 2015.
9. Rapport nr. 84 van 28 mei 2013.
10. Rapport nr. 85 van 24 september 2013.
11. Rapport nr. 89 van 30 juni 2014.
12. Rapport nr. 93 van 5 oktober 2015.
13. Rapport nr. 95 van 13 april 2016.
